

**UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA**

DIPLOMSKO DELO

**PRIMERJAVA SLOVENSKEGA IN NEMŠKEGA
DOHODNINSKEGA SISTEMA S Poudarkom NA
OBDAVČITVI DELA**

Ljubljana, avgust 2009

VITA ROZMAN

IZJAVA

Študentka Vita Rozman izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom docentke dr. Andreje Cirman in dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 19.08.2009

Podpis:

KAZALO

UVOD	1
1 POMEN DOHODNINE	2
1.1 Pomen dohodnine kot vira prihodka državnega proračuna	2
1.2 Dohodninski sistemi	2
2 DOHODNINSKI SISTEM V SLOVENIJI	3
2.1 Zakon o dohodnini ZDoh-2	3
2.2 Dohodek iz zaposlitve	4
2.2.1 Zavezanec za dohodnino	6
2.2.2 Predmet obdavčitve	7
2.2.3 Davčna osnova	7
2.2.4 Olajšave	7
2.2.5 Mesečne davčne stopnje akontacije dohodnine in letne davčne stopnje	9
3 DOHODNINSKI SISTEM V NEMČIJI	10
3.1 Zakon o dohodnini EStG (nem. <i>Einkommensteuergesetz</i>)	10
3.2 Davek na plačo (nem. <i>Lohnsteuer</i>)	11
3.2.1 Zavezanec za dohodnino	12
3.2.2 Predmet obdavčitve	12
3.2.3 Davčna osnova	12
3.2.4 Olajšave	12
3.2.5 Davčni razredi	13
3.2.6 Davčne stopnje	13
4 PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	14
4.1 Slovenija	14
4.2 Nemčija	15
5 PRIMERJAVA IZRAČUNA DAVKOV NA PLAČE FIZIČNIH OSEB, KI ŽIVIJO V DRUŽINSKI SKUPNOSTI V SLOVENIJI IN V NEMČIJI	16
5.1 Prvi primer: mati samohranilka z dvema nepolnoletnima otrokoma	17
5.2 Drugi primer: štiričlanska družina z dvema nepolnoletnima otrokoma	18
5.3 Tretji primer: šestčlanska družina s štirimi nepolnoletnimi otroki	19
5.4 Tabela in grafična primerjava neto prihodka, ki ga posamezna preučevana družina prejme v Sloveniji in v Nemčiji	20
SKLEP	21
LITERATURA IN VIRI	23

KAZALO TABEL

Tabela 1: Letna splošna olajšava na dohodek v letu 2009	7
Tabela 2: Mesečna olajšava pri izračunu akontacije dohodnine za leto 2009	8
Tabela 3: Letne in mesečne priznane olajšave za vzdrževane otroke in za druge vzdrževane člane v letu 2009	8
Tabela 4: Letne davčne stopnje za odmero dohodnine za leto 2009.....	9
Tabela 5: Davčne stopnje za odmero akontacije dohodnine za leto 2009	9
Tabela 6: Neobdavčeni zneski za leto 2009 po davčnih razredih	12
Tabela 7: Mesečni izračun plače matere samohranilke v Sloveniji v tričlanski družini	17
Tabela 8: Mesečni izračun plače matere samohranilke v Nemčiji v tričlanski družini.....	18
Tabela 9: Mesečni izračun plače zakoncev v štiričlanski družini v Sloveniji.....	18
Tabela 10: Mesečni izračun plače zakoncev v štiričlanski družini v Nemčiji	19
Tabela 11: Mesečni izračun plače zakoncev v šestčlanski družini v Sloveniji.....	19
Tabela 12: Mesečni izračun plače zakoncev v šestčlanski družini v Nemčiji	20
Tabela 13: Primerjava obdavčitve plače v vseh treh primerih v Sloveniji in Nemčiji.....	21

KAZALO SLIK

Slika 1: Delež neto davčne obremenitve v bruto plači v Sloveniji in v Nemčiji	21
---	----

UVOD

Dohodnina oziroma davek na dohodek je osebni davek. Obdavčuje prihodke posameznika, ki jih ta ustvari v nekem časovnem obdobju. Predstavlja enega od pomembnejših davčnih prihodkov države. V Sloveniji predstavlja dohodnina prihodek državnega proračuna. V Nemčiji je ta davek v celoti prihodek posameznih dežel in občin. Sodobne države s pobiranjem davkov omogočajo uresničevati fiskalne, ekonomske in socialne cilje. Prizadevajo si vplivati na ponudbo in povpraševanje, stopnjo inflacije in na višino cen.

Predmet obravnave diplomskega dela je primerjava dohodninskega sistema v Republiki Sloveniji in Zvezni republiki Nemčiji s poudarkom na obdavčitvi dela. Obravnavala bom ti dve državi, ker obstaja med davčnima sistemoma razlika že v sami enoti obdavčevanja. V Sloveniji je enota obdavčevanja posameznik, v Nemčiji pa družina. Poseben poudarek bom namenila obdavčitvi plač iz delovnega razmerja, ki ga sklone delojemalec pri delodajalcu, medtem ko obdavčitve kapitala ne bom posebej primerjala, ker menim, da je v obeh državah največ družin, predvsem mladih, brez tovrstnih prihodkov. Prav tako ne bom posebej primerjala obdavčitve prihodkov iz kmetijstva, saj nobena izmed držav nima večinske tovrstne populacije.

V prvem delu diplomske naloge bom predstavila pomen dohodninskega sistema za državni proračun in obravnavala razlike med nekaterimi dohodninskimi sistemi v Evropi. V drugem delu pa bom predstavila slovenski dohodninski sistem (Zdoh-2). Predstavila bom značilnosti tega sistema: zavezance za dohodnino, davčno osnovo, predmet obdavčitve in stopnje dohodnine. V nadaljevanju diplomske naloge bom opisala nemški dohodninski sistem (nem. *Einkommensteuergesetz*), s poudarkom na obdavčitvi plače (nem. *Lohnsteuer*). V četrtem oziroma zadnjem delu diplomske naloge bom predstavila tri različne primere družin, ki se med seboj razlikujejo po številu članov. V sklepu bodo povzete bistvene razlike, ki jih je pokazala primerjava, in ugotovitve, katera država je glede obdavčitve dela bolj prijazna za družine z večjim številom otrok.

Namen mojega dela je predstaviti dohodninska sistema v Sloveniji in Nemčiji, ju primerjati na podlagi obdavčitve delojemalca iz delovnega razmerja, ter prikazati tri primere izračuna dohodnine na podlagi različno velikih družin. Edini dohodek staršev je redna mesečna plača.

Cilji diplomskega dela so predstaviti problematiko dohodninskega sistema na ravni fizičnih oseb v obravnavanih državah, ki prejemajo dohodek le iz rednega delovnega razmerja. S primeri izračuna dohodnine za tri različno velike družine, bom skušala ugotoviti, v kateri državi več ustvarjenega dohodka iz delovnega razmerja ostane posamezniku, če ta deluje v družinski skupnosti. Ugotovila bom, katera država z davčnim sistemom stimulira večje število otrok v družinah.

1 POMEN DOHODNINE

1.1 Pomen dohodnine kot vira prihodka državnega proračuna

Države financirajo svoje potrebe in potrebe prebivalcev iz državnega proračuna, katerega velikost urejajo javne finance v posamezni državi. Javne finance imajo prihodkovno in odhodkovno stran, pri tem pa se pojavlja problem „ozkega grla“, saj je odhodkovna stran po navadi večja od prihodkovne strani. Na prihodkovno stran javnih financ uvrščamo davke in prispevke, ki predstavljajo prisilni odvzem posameznikovega dohodka. Medtem ko smo pri plačevanju prispevkov deležni nekega obsega pravic, pri davkih tega nismo deležni (Stanovnik, 2008, str. 41).

Danes predstavlja dohodnina v razvitih državah pomemben davčni vir. V državah EU predstavlja v povprečju več kot eno četrtnino davčnih prihodkov, v skandinavskih državah pa v povprečju med eno tretjino in eno polovico (Kranjec, 2003, str. 95, 96).

1.2 Dohodninski sistemi

Dohodninski sistemi so se v posameznih državah začeli razvijati različno zgodaj. Skozi zgodovino so se spreminjale oblike obveznih dajatev ter njihov pomen in vloga v javnih finanah. Dohodnina oziroma davek od dohodka fizičnih oseb je eden od mlajših davkov. V Evropi ga prvič zasledimo konec 19. stoletja (Stanovnik, 2008, str. 83). Prva je skušala dohodnino uvesti Anglija leta 1842, kasneje pa še druge evropske države (Avstrija, Belgija, Nemčija, Finska, Francija...). Leta 1990 je bil sprejet prvi Zakon o dohodnini (ZDoh), na podlagi katerega je prišlo do večjih sprememb na področju davčnega sistema v Sloveniji (Kobal, 2004, str. 13, 17).

V zgodovinskem razvoju davčnih sistemov so bili opazni predvsem trije osnovni trendi: zmanjševanje števila davčnih razredov, zmanjševanje najvišje mejne davčne stopnje in širitev davčne osnove. Tako se je na primer zmanjšala davčna osnova od leta 1986 v primerjavi z letom 2006 v Avstriji od desetih na tri davčne stopnje. V istih obravnavanih letih se je v Italiji zmanjšala z devetih na tri davčne stopnje (Stanovnik, 2008, str. 91). Podobne trende smo beležili tudi v Sloveniji.

Davki predstavljajo za davkoplačevalce prisilni odvzem dohodka, ki ga ti prejmejo za opravljeno delo v nekem časovnem obdobju. Dohodek davkoplačevalcev je obdavčen po celovitem ali cedularnem pristopu. Razlika med njima je v tem, da se pri prvem vsi dohodki obravnavajo enako, se seštejejo in predstavljajo davčno osnovo na katero se aplicira davčna stopnja. Za cedularni pristop je značilno različno obravnavanje dohodkov, ki so obdavčeni po različnih davčnih stopnjah. Ta dohodninski sistem velja v Sloveniji. Dohodninski sistemi pa se med seboj razlikujejo tudi v enoti obdavčevanja. Tako je v slovenskem dohodninskem sistemu enota obdavčevanja posameznik. V nekaterih drugih državah, kot so Nemčija, ZDA

in Francija, pa je enota obdavčevanja družina. V Nemčiji velja cepitveni davčni sistem, pri katerem se dohodki družinskih članov seštevajo. Od skupnega zneska dohodkov se odštevajo olajšave, dobljen znesek pa predstavlja davčno osnovo, ki se deli z dve (zakonska partnerja) in prav na ti dve davčni osnovi se potem aplicira davčna stopnja. Za Francijo velja kvocientni sistem, ki je podoben davčnemu sistemu v Nemčiji, le da se dobljeni dohodek ne deli z dve, ampak s številom, ki upošteva število otrok v družini (Stanovnik, 2008, str. 83–90).

2 DOHODNINSKI SISTEM V SLOVENIJI

Dohodnina predstavlja davek na dohodek fizičnih oseb in je v Sloveniji v celoti prihodek državnega proračuna. Stanovnik (2008, str. 83) uvršča dohodnino v veliko trojico davkov, kamor bi uvrstili še prispevke za socialno varnost in davek na dodano vrednost (DDV). Iz Biltena javnih financ, ki je izšel maja 2009, je razvidno, da je v letu 2008 dohodnina predstavljala 3,4% BDP v Sloveniji. Pri prihodkih, pridobljenih iz dohodnine, je opazna počasna tendenca padanja od leta 2001 do leta 2008 (Bilten javnih financ, 2008).

Samostojen dohodninski sistem se je začel v Sloveniji razvijati dokaj pozno v primerjavi z drugimi državami članicami OECD. Tako je bil leta 1990 sprejet Zakon o dohodnini (ZDoh), na podlagi katerega je prišlo do večjih sprememb na področju davčnega sistema. Dohodnina je prvič v Sloveniji predstavljala značilen osebni davek na celoten dohodek posameznika (Kobal, 2004 str. 17). V naslednjih letih je prišlo do sprememb pri zakonodaji glede dohodnine. Tako je 21. maja 2004 začel veljati nov zakon o dohodnini ZDoh-1. Kobal navaja (2004, str. 29), da „novi Zakon o dohodnini predstavlja v primerjavi s prejšnjo ureditvijo precej kompleksnejšo in natančnejšo ureditev obdavčitve fizičnih oseb“. Spremembe so opazne v celotnem zakonu in jih lahko zasledimo tako v splošnih določbah o dohodnini kot tudi v okviru posameznih vrst dohodkov, ki so predmet obdavčitve. Najpomembnejše spremembe novega zakona so bile: razširitev dohodka na svetovni dohodek, zniževanje nekaterih neposrednih in posrednih olajšav, zmanjševanje števila razredov ter nižja mejna davčna stopnja za najnižji razred (Klun, 2007 str. 21). Dohodninski sistem je doživel številne popravke že od samega začetka. Največ sprememb pa je doživel s 1. januarjem 2007, ko je začel veljati Zakon o dohodnini (ZDoh-2). Novi zakon je prinesel spremembe v davčni osnovi, zviševanju priznanih stroškov, določitvi pavšalnega dohodka za čebelarje, cedularno obdavčevanje oziroma dokončno dohodnino za obresti, dividende in kapitalske dobičke (Klun, 2007, str. 34).

2.1 Zakon o dohodnini ZDoh-2

Z Zakonom o dohodnini (ZDoh-2) so opredeljena pravila in roki plačevanja dohodnine, viri dohodnine, davčni zavezanci, davčna osnova in davčne stopnje. Dohodnina predstavlja odvzem davkoplačevalčevega dohodka, ki ga je ta ustvaril v enem letu v domovini ali zunaj nje. Plačevanje dohodnine je obvezno za rezidente in nerezidente posamezne države. Medtem

ko so rezidenti obdavčeni po načelu svetovnega dohodka, kar pomeni, da morajo plačevati dohodnino od vseh dohodkov, ustvarjenih v Republiki Sloveniji in zunaj nje v nekem obračunskem obdobju, so nerezidenti obdavčeni po načelu vira dohodka in morajo plačevati dohodnino le za vse dohodke, ki imajo vir v Sloveniji. Zakon o dohodnini (ZDoh-2) navaja v 18. členu, da so obdavčeni naslednji dohodki davčnih zavezancev (Uradni list RS, št. 117/2006):

- dohodek iz zaposlitve,
- dohodek iz dejavnosti,
- dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti,
- dohodek iz oddajanja premoženja v najem in prenosa premoženjske pravice,
- dohodek iz kapitala,
- drugi dohodki.

Poleg obdavčljivih dohodkov ZDoh-2 v 20. do 32. členu navaja tudi neobdavčljive dohodke, ki so iz obdavčitve izvzeti predvsem zaradi narave nastanka in socialnih interesov. Od vrste pridobljenega dohodka je odvisno, koliko bo znašal davek in v kakšni obliki bo dohodek obdavčen in davek plačan davčnemu organu. Davkoplačevalci plačajo davek na ustvarjen dohodek kot letni davek, ki predstavlja končni poračun dohodnine, kot dokončni davek, ki velja za obdavčitev dohodkov iz kapitala in še kot akontacijo dohodnine, ki se pobira sproti, ko je bil posamezen dohodek ustvarjen in izplačan v obliki davka po odbitku davčnemu zavezancu. Od leta 2008 se pri letnem izračunu dohodnine za leto 2007 uporablja nova ureditev. Davčni organ pošlje davkoplačevalcem informativni izračun dohodnine najkasneje do 31. maja tekočega leta za preteklo leto. Davčni zavezanec mora informativni izračun pregledati in v primeru nestrinjanja z njim v roku 15 dni vložiti ugovor davčnemu organu. Dohodek fizičnih oseb je obdavčen po cedularnem pristopu, za katerega velja različno obdavčevanje dohodkovnih virov. Tako je dohodek, pridobljen iz kapitala, kamor sodijo dividende, obresti in kapitalski dobiček, obdavčen po proporcionalni stopnji 20% in predstavlja za davkoplačevalca dokončni davek, kar pomeni, da se ne prišteva k letni davčni osnovi (Šušteršič, 2009, str. 4). Drugi dohodki so obdavčeni po stopničasti progresiji, za katero je značilno, da se davčna osnova izračuna tako, da se od dohodkov, ki predstavljajo predmet obdavčevanja oziroma aktivnih dohodkov davkoplačevalcev, odštejejo posamezni priznani stroški za ustvarjanje tega dohodka in olajšave. Na dobljeno davčno osnovo se nato aplicira davčna stopnja.

2.2 Dohodek iz zaposlitve

Dohodek iz zaposlitve je vsak dohodek, ki ga v obračunskem obdobju davčni zavezanec prejme za svoje opravljeno delo. Zajema vse dohodke posameznika, ki izhajajo iz delovnega in drugega pogodbenega razmerja. Dohodek iz delovnega razmerja temelji na pogodbi o zaposlitvi. Ima pomembno vlogo med dohodki dohodnine že po številu zavezancev, ki ta dohodek prejemajo, kakor tudi z vidika strukture obdavčljivih dohodkov davčnih zavezancev. Je zelo značilen aktivni dohodek, saj izvira iz odvisnih razmerij in se nenehno spreminja

(Kobal, 2004, str. 60). Zakon o dohodnini ZDoh-2 v 37. in 38. členu navaja dohodke iz zaposlitve, ki jih prejema delovno aktivna oseba. Obdavčeni so naslednji dohodki iz zaposlitve:

- plača, nadomestila plače in vsako drugo plačilo za opravljeno delo, ki vključuje tudi provizije,
- bonitete (ugodnosti, ki jih delodajalec nudi delojemalcu v naravi),
- regres za letni dopust, jubilejna nagrada, odpravnina, solidarnostna pomoč,
- povračila stroškov v zvezi z delom (dnevnice, stroški prevoza na delo, prehrana med delom, povračila stroškov za prenočišče),
- nadomestilo, ki ga zagotovi delodajalec delojemalcu, zaradi kateregakoli pogoja v zvezi z zaposlitvijo ali zaradi spremembe v pogojih v zvezi z zaposlitvijo, vsako izplačilo delodajalca v zvezi s prenehanjem veljavnosti pogodbe o zaposlitvi,
- prejemki, prejeti zaradi začasnega neizplačila dohodka iz zaposlitve,
- nadomestila in drugi prejemki, ki so prejeti od delodajalca ali druge osebe kot posledica zaposlitve oziroma obveznega zavarovanja za socialno varnost,
- dohodek, prejet na podlagi udeležbe v dobičku,
- dohodki, prejeti iz poslovnega razmerja za vodenje ali vodenje in nadzor poslovnega subjekta,
- dohodki iz avtorskega dela ustvarjenega iz delovnega razmerja,
- dohodek, prejet za opravljanje malega dela po predpisih,
- pokojnine, nadomestila in drugi dohodki iz obveznega, obveznega dodatnega in prostovoljnega dodatnega pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Dohodek iz zaposlitve je obdavčen po stopničasti progresiji, ki jo sestavljajo tri davčne stopnje. Od višine zavezančevega dohodka v obračunskem obdobju je odvisno, v katero davčno stopnjo se bo posameznik uvrstil in koliko bo plačal dohodnine. Plače davkoplačevalcev predstavljajo najpomembnejši dohodek dohodnine, za katerega velja, da se pobirajo sproti, ob izplačilu dohodka v obliki davka po odbitku. V letu 2009 je višina mesečne akontacije dohodnine, ki jo plača delodajalec ob izplačilu plače, odvisna od delojemalčevega mesečnega zaslužka. Mesečno akontacijo dohodnine plača delodajalec ob izplačilu plače delojemalcu. Če dohodek izplača oseba, ki ni plačnik davka, mora zavezanec vložiti davčnemu organu napoved. Izračun akontacije dohodnine je odvisen od tega, kateri delodajalec jo obračunava. Glavni delodajalec izračuna akontacijo dohodnine po stopnjah iz davčne lestvice za leto 2009, pri čemer mora upoštevati olajšave, do katerih je upravičen davčni zavezanec. Drugi delodajalec pa izračuna višino dohodnine po stopnji 25% (Šušteršič, 2009, str. 6).

Sprotno pobiranje dohodnine prinaša prednosti za državo, saj so davčni prilivi enakomerneje razporejeni, kar omogoča zmanjšanje davčnih utaj. Kljub sprotnemu pobiranju dohodnine dobijo davčni zavezanci od davčnega organa poračun dohodnine na letni ravni. Dohodki, od katerih je bila med letom plačana akontacija dohodnine, se vštejejo v letno davčno osnovo. Od odmerjene dohodnine na letni ravni se odštejejo med letom plačane akontacije dohodnine.

Pri tem izračunu se upoštevajo olajšave, ki pripadajo posameznemu davčnemu zavezancu (Čok, Stanovnik, Cirman, Prevolnik Rupel& Mrak, 2007, str. 22–24).

Po Čoku (2005, str. 12) je za Slovenijo značilna visoka skupna obdavčitev plač, saj spadamo med države z visokimi stopnjami prispevkov za socialno varnost. Vsak delojemalec prispeva mesečno 22,10% mesečne plače za socialne prispevke, delodajalec pa še 16,10% za istega delojemalca.

2.2.1 Zavezanec za dohodnino

V skladu s 4. do 7. členom Zakona o dohodnini ZDoh-2 je zavezanec za dohodnino fizična oseba, ki je rezident ali nerezident Republike Slovenije. Razlikovanje je pomembno zaradi davčne obveznosti, saj so rezidenti obdavčeni po načelu svetovnega dohodka, nerezidenti pa po načelu vira dohodka. Rezident je oseba, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- ima stalno prebivališče v Sloveniji,
- biva zunaj Slovenije zaradi zaposlitve v diplomatskem predstavništvu, konzulatu, mednarodni misiji Republike Slovenije ali stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri Evropski uniji kot javni uslužbenec z diplomatskim ali konzularnim statusom ali je zakonec ali vzdrževani družinski član takega javnega uslužbenca in prebiva s to osebo,
- je bila rezident v kateremkoli obdobju preteklega ali tekočega leta in biva zunaj Slovenije zaradi zaposlitve v diplomatskem predstavništvu, konzulatu, v institucijah Evropske unije,
- ima svoje običajno prebivališče ali središče svojih osebnih in ekonomskih interesov v Sloveniji,
- je v kateremkoli času v davčnem letu prisotna v Sloveniji skupno več kot 183 dni.

Nerezident je tista fizična oseba, ki izpolnjuje enega od naslednjih pogojev:

- opravlja delo kot oseba z diplomatskim ali konzularnim statusom v Sloveniji ali je zakonec ali vzdrževani družinski član take osebe in prebiva s to osebo, če ni slovenski državljan,
- bi postala rezident samo zaradi opravljanja dela kot funkcionar, strokovnjak ali uslužbenec mednarodne organizacije, če ni slovenski državljan,
- bi postal rezident samo zaradi zaposlitve v diplomatskem predstavništvu, konzulatu ali mednarodni misiji tuje države v Sloveniji kot javni uslužbenec in ni slovenski državljan ali bi deloval kot uslužbenec v institucijah Evropskih skupnosti,
- je fizična oseba, ki ni bila rezident v kateremkoli času petih let pred prihodom v Slovenijo, ni lastnik nepremičnine v Sloveniji in bo tukaj bivala manj kot 365 dni v dveh zaporednih davčnih letih, bivala bo v naši državi izključno zaradi zaposlitve kot tuj strokovnjak za specializirana dela,
- je fizična oseba, ki biva v Sloveniji izključno zaradi študija ali zdravljenja.

2.2.2 Predmet obdavčitve

Zakon o dohodnini ZDoh-2 v 15. členu določa kaj je predmet obdavčitve. Navaja, da so z dohodnino obdavčeni dohodki fizičnih oseb, ki so bili pridobljeni v davčnem letu, ki je enako koledarskemu letu. Dohodek je pridobljen v davčnem letu, v katerem je prejet, če ni z zakonom drugače določeno. Za dohodek se šteje vsako izplačilo oziroma prejem dohodka, ne glede na obliko v kateri je ta dohodek izplačan oziroma prejet. Dohodek, ki je prejet v naravi se določi na podlagi primerljive tržne cene, če ni z zakonom drugače določeno. Dohodek je prejet takrat, ko je izplačan ali kako drugače dan na razpolago fizični osebi.

2.2.3 Davčna osnova

Davčna osnova je vrednost ali količina, na katero se aplicira davčna stopnja. Pri dohodkih iz delovnega razmerja jo izračunamo tako, da od vsote posameznih vrst dohodkov, ki so v posameznem primeru predmet davčne obravnave odštejemo prispevke za socialno varnost, priznane stroške ter olajšave, ki jih navaja zakon vsako leto sproti (Čok et al., 2007, str. 18). Dobljeni znesek predstavlja davčno osnovo, na katero se aplicira davčna stopnja. Pri dohodkih iz drugega pogodbenega razmerja je davčna osnova izračunana tako, da se bruto dohodek zmanjša za 10-odstotne normirane stroške. Od tako ugotovljene davčne osnove se izračuna akontacija dohodnine, ki znaša 25% od osnove.

2.2.4 Olajšave

Olajšave predstavljajo znesek, ki je odvisen od posameznih lastnosti davčnega zavezanca in jih odštejemo od davčne osnove. Na njih se ne aplicira davčna stopnja. Večina jih je določenih v absolutnem znesku in se usklajujejo enkrat letno z rastjo cen življenjskih potrebščin. V Sloveniji poznamo štiri različne olajšave. Olajšave za leto 2009 odmerimo s pomočjo Pravilnika o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2009 (Uradni list RS, št. 119/08).

Davčne olajšave so:

- a) Splošna olajšava

V Tabeli 1 je prikazana letna splošna olajšava na skupni ustvarjeni dohodek v letu 2009, od katerega je tudi odvisna njena višina.

Tabela 1: Letna splošna olajšava na dohodek v letu 2009

Skupni dohodek v evrih		Vrednost splošne olajšave v evrih
Nad	Do	
	8.557,30	5.113,35
8.557,30	9.897,60	4.082,35
9.897,60		3.051,35

Vir: Lestvica za odmero dohodnine in olajšave za leto 2009, 2009.

V Tabeli 2 so podane olajšave, katerih je deležen posameznik pri izračunu akontacije dohodnine od mesečnega dohodka iz delovnega razmerja, ki ga izplača glavni delodajalec. Če delojemalec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine upošteva povečana splošna olajšava, se davčna osnova zmanjša za 254,28 evra.

Tabela 2: Mesečna olajšava pri izračunu akontacije dohodnine za leto 2009

Skupni dohodek v evrih		Vrednost splošne olajšave v evrih
Nad	Do	
	713,11	426,11
713,11	824,80	340,20
824,80		254,28

Vir: Lestvica za odmero dohodnine in olajšave za leto 2009, 2009.

b) Osebne olajšave

Invalidom s 100% telesno okvaro se bo v letu 2009 znižala davčna osnova za 16.314,90 evra. Mesečna olajšava istega leta bo v evrih znašala 1.359,58. Istega leta bo znašala letna olajšava za davčne zavezance po dopolnjenem 65. letu starosti 1.313,17 evra oziroma vsak mesec v obračunskem obdobju 109,43 evra.

c) Posebne olajšave

Posebnih olajšav so deležni aktivni davčni zavezanci, ki vzdržujejo družinske člane. Družinski člani so: otroci, zakonec ali zunajzakonski partner, razvezani zakonec, starši oziroma posvojitelji, tast ali tašča in član kmečkega gospodinjstva. Iz Tabele 3 so razvidne mesečne in letne priznane olajšave za vzdrževane otroke in za druge vzdrževane člane v letu 2009.

Tabela 3: Letne in mesečne priznane olajšave za vzdrževane otroke in za druge vzdrževane člane v letu 2009

	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
Za prvega vzdrževanega otroka	2.251,46	187,62
Za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	8.157,99	679,83
Za drugega vzdrževanega otroka	2.447,62	203,97
Za tretjega vzdrževanega otroka	4.082,27	340,19
Za četrtega vzdrževanega otroka	5.716,92	476,41
Za petega vzdrževanega otroka	7.351,57	612,63
Za vsakega drugega vzdrževanega člana	2.251,46	187,62

Vir: Lestvica za odmero dohodnine in olajšave za leto 2009, 2009.

d) Olajšave za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanj

Aktivni davčni zavezanec, ki zase plačuje premije za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje (PDPZ), je deležen olajšave, ki se prizna v letu plačane premije največ do zneska, ki je enak 24% obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Ta znesek se iz leta v leto spreminja. V letu 2009 ne sme presegati 2.604,54 evra. Problem pri delitvi olajšave se pojavi, če plačujeta prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje za zavezanca delodajalec in delojemalec. V takem primeru ima pri določitvi višine olajšave za plačane premije prednost delodajalec. Če vplača delodajalec 2.000 evrov za zavezanca, sam zavezanec pa 1.000 evrov letno, bo zavezanec lahko uveljavljal največ 604,54 evra davčne olajšave (Čok et al., 2007, str. 22).

e) Posebna osebna olajšava

Te olajšave so namenjene delovno aktivnim zavezancem za dohodnino in vključujejo samozaposlene v kulturi, samostojne novinarje, študente in dijake za dohodek, ki ga zaslužijo preko študentskih servisov. Za leto 2009 bo znašala posebna osebna olajšava 3.051,35 evra.

2.2.5 Mesečne davčne stopnje akontacije dohodnine in letne davčne stopnje

Dohodnina predstavlja davek na dohodek, za katero velja stopničasta progresija. Višina dohodka davkoplačevalca določa, v kateri dohodninski razred se bo uvrstil in na podlagi katere davčne stopnje bo obdavčen. Zneski v dohodninski lestvici se enkrat letno uskladijo s količnikom rasti cen življenjskih potrebščin v Sloveniji za mesec november. Zneski razredov mesečne in letne akontacije dohodnine se morajo določiti najkasneje do decembra tekočega leta, leta 2008 za leto 2009. Lestvica je vedno znana vnaprej (Klun, 2007, str. 41). V Tabeli 4 je prikazana lestvica za odmero letne dohodnine, v Tabeli 5 pa lestvica za odmero mesečne dohodnine za leto 2009.

Tabela 4: Letne davčne stopnje za odmero dohodnine za leto 2009

Neto letna davčna osnova v evrih		Vrednost splošne olajšave v evrih
Nad	Do	
	7.410,42	16%
7.410,42	14.820,83	1.185,67 + 27% nad 7.410,42
14.820,83		3.186,48 + 41% nad 14.820,83

Vir: Lestvica za odmero dohodnine in olajšave za leto 2009, 2009.

Tabela 5: Davčne stopnje za odmero akontacije dohodnine za leto 2009

Neto letna davčna osnova v evrih		Vrednost splošne olajšave v evrih
Nad	Do	
	617,54	16%
617,54	1.235,07	98,81 + 27% nad 617,54
1.235,07		265,54 + 41% nad 1.235,07

Vir: Lestvica za odmero dohodnine in olajšave za leto 2009, 2009.

3 DOHODNINSKI SISTEM V NEMČIJI

Nemčija je ena izmed držav, v katerih se je začel dohodninski sistem razvijati zelo zgodaj. Kranjec (2003, str. 95) navaja, da je pogoj za uvedbo dohodnine, ki jo poznamo danes, sorazmerno visoka stopnja denarnega gospodarstva. Nemčija je že v preteklosti predstavljala pomembno gospodarsko velesilo Evrope. Med leti 1811 in 1813 se je razvilo na območju vzhodno pruske province prvo obdavčevanje prebivalcev, ki se je razlikovalo od današnjega davčnega sistema. Leta 1891 je bilo uzakonjeno plačevanje dohodnine na podlagi razredov. Takratni dohodninski sistem se je nekoliko zgledoval po angleškem dohodninskem sistemu. Zavezanci za dohodnino so bili različno obdavčeni, glede na njihov ustvarjen prihodek. Začel se je uvajati progresivni dohodninski sistem, za katerega velja, da so davčni zavezanci z višjimi dohodki obdavčeni po višjih davčnih stopnjah kot tisti z nižjimi. Zakon o dohodnini oziroma EStG je bil do danes večkrat revidiran. Spreminjale so se davčne stopnje, razredi in način plačevanja dohodnine (Einkommensteuer Deutschland, 2009).

Lahko bi celo rekli, da je zlato obdobje dohodnine že mimo, saj se delež dohodnine v davčnih prihodkih večine držav OECD vztrajno znižuje. Med temi državami je tudi Nemčija, v kateri je leta 1980 predstavljala dohodnina 11,3% BDP, leta 2003 pa še samo 8,5% BDP (Stanovnik, 2008, str. 83).

3.1 Zakon o dohodnini EStG (nem. *Einkommensteuergesetz*)

Zakon o dohodnini (EStG) opredeljuje davčne zavezance, predmet obdavčitve, davčne osnove in stopnje obdavčevanja na območju Zvezne Republike Nemčije. Objavljen je bil 19.10. 2002, vendar je bil kasneje deležen nekaterih sprememb. Zadnje so bile sprejete leta 2009 na letni ravni. Spremembe so prinesle pozitivne novosti za dohodke iz nesamostojnega dela za fizične osebe, ki živijo v družinski skupnosti z otroki, saj sta se povišala otroški dodatek in olajšave za otroke. Splošna osnovna olajšava 7.664 evrov iz leta 2008 se je povišala z letom 2009 na 7.834 evrov (Conrad, 2009, str. 11).

Drugi odstavek 2. člena Zakona o dohodnini obravnava različne dohodke davkoplačevalcev, ki so obdavčeni po načelu obdavčitve svetovnega dohodka (Einkommensteuergesetz, 2009):

- a) dohodki iz kmetijstva, poljedelstva in gozdarstva (nem. *Einkünfte aus Land- und Forstwirtschaft*),
- b) dohodki iz obratovalnic (nem. *Einkünfte aus Gewerbebetrieb*),
- c) dohodki iz samostojnega dela (nem. *Einkünfte aus selbständiger Arbeit*),
- d) dohodki iz nesamostojnega dela oziroma iz delovnega razmerja (nem. *Einkünfte aus nichtselbständiger Arbeit*),
- e) dohodki iz kapitala (nem. *Einkünfte aus Kapitalvermögen*),
- f) dohodki iz najemnin in iz oddaje v zakup (nem. *Einkünfte aus Vermietung und Verpachtung*),
- g) drugi dohodki (nem. *sonstige Einkünfte*).

3.2 Davek na plačo (nem. *Lohnsteuer*)

Najpomembnejša oblika obdavčitve dohodkov, opredeljenih v zakonu o dohodnini, je davek na plačo. Maja leta 2009 se je ta davek v primerjavi z majem leta 2008 zmanjšal za 14,3%. Zmanjšanje davčnih prihodkov iz davka na plačo je predvsem posledica gospodarske krize ter uvedbe višjih osebnih olajšav in olajšav za otroke (Online Focus, 2009). Celotni prihodki, pridobljeni na podlagi davka na plačo, so razporejeni med državnim proračunom, pokrajinami in občinami. Medtem ko pripada pokrajinam 42,5% vseh davčnih prihodkov iz obdavčitve iz plače, jih občinam ostane le 15%. Preostali del pripada državnemu proračunu (Lohnsteuer, 2009).

V Nemčiji so fizične osebe iz sklenjenega delovnega razmerja, iz katerega prejema mesečno plačo, obdavčene nekoliko drugače kot pri nas. Na začetku koledarskega leta ali pred začetkom delovnega razmerja mora vsak delojemalec izpolniti občinsko kartico plačanih davkov na osebni dohodek (nem. *Lohnsteuerkarte*). Kartico predloži občini, v kateri ima stalno prebivališče. S pomočjo predložene kartice, v kateri je delojemalec na podlagi družinskega statusa, otroških olajšav za otroke, mlajše od 18. let, razvrščen v enega izmed šestih davčnih razredov (nem. *Lohnsteuerklassen*), ga delodajalec obdavči in nakaže ob izplačilu plače dohodnino davčnemu organu, ki je v Nemčiji Zvezno ministrstvo za finance (nem. *Bundesministerium der Finanzen*). Bruto plače delojemalca v Nemčiji obdavčujejo trije različni davki (Conrad, 2009, str. 122–126):

- **davek na plače** (nem. *Lohnsteuer*), katerega velikost je odvisna od obdavčljive bruto plače, družinskega statusa in časovnega izračuna obdavčitve. Od trajanja delovnega razmerja je odvisno ali bo časovni izračun obdavčitve dnevni, mesečni ali letni;
- **cerkveni davek** (nem. *Kirchensteuer*) plačujejo samo davčni zavezanci, ki pripadajo katoliški ali evangeličanski cerkvi. Višina cerkvenega davka je različna med posameznimi pokrajinami. Na Bavarskem in v Baden-Württembergu znaša 9% v drugih pokrajinah pa 8% od davčne osnove, katero predstavlja višina davka na plače;
- **solidarnostni davek** (nem. *Solidaritätzuschlag*), ki znaša 5,5% od davčne osnove.

Kolikokrat letno bo moral delodajalec davčnemu uradu nakazati prispevek za dohodnino, je odvisno od višine delojemalčeve plače v predhodnem letu. Če je znašala plača v preteklem letu do 1.000 evrov, bo plačal dohodnino delodajalec letno, če je znašala med 1.000 in 4.000 evrov bo plačal četrtletno, če bo preseгла 4.000 evrov, pa mesečno. Pri izračunu plače za preteklo leto se od bruto plače upošteva samo davek na plače, cerkveni davek in solidarnostni davek pa se ne upoštevata (Conrad, 2009, str. 341). Kakor v Sloveniji tako tudi v Nemčiji predstavlja plačevanje davka na plačo davek na odbitek, saj je plačan takoj ob izplačilu plače delojemalcu.

3.2.1 Zavezanec za dohodnino

V 1. členu Zakona o dohodnini EStG je opredeljeno, kdo je davčni zavezanec. Davek plačujejo fizične osebe, ki imajo stalno prebivališče ali živijo na ozemlju države Nemčije. Zavezanci za plačila davka na dohodek so tudi državljani, ki nimajo stalnega prebivališča v Nemčiji, ampak so v delovnem razmerju s pravno osebo v Nemčiji in od nje prejemajo plačo za opravljeno delo. Ti delojemalci so obdavčeni v skladu z nemškim davčnim sistemom le, če ustvarijo 90% vseh prihodkov v Nemčiji in so njihovi ustvarjeni prihodki manjši od letnega zneska za splošno olajšavo, ki leta 2009 znaša 7.834 evrov. Če izpolnjujejo te pogoje, morajo posebej vložiti prošnjo za obravnavo.

3.2.2 Predmet obdavčitve

V 19. členu EStG so obravnavani viri dohodkov fizičnih oseb iz nesamostojnega dela:

- plače (nem. *Gehälter/Löhne*), nagrade za uspešnost (nem. *Gratifikationen*), dodatki za zvestobo podjetju (nem. *Tantiemen*), drugi prejemki iz javne ali zasebne službe,
- nadomestila za začasno brezposelnost (nem. *Wartegelder*), pokojnine (nem. *Ruhegelder*), družinske pokojnine (nem. *Waisengelder*), vdovske pokojnine (nem. *Witwengelder*), drugi prejemki iz minulega delovnega razmerja.

3.2.3 Davčna osnova

Če od mesečne bruto plače delojemalca iz delovnega razmerja odštejemo olajšave, dobimo davčno osnovo, na katero se odmeri višina davkov in višina prispevkov za socialno varnost. Znesek po odbitku davkov in prispevkov predstavlja neto plačo delojemalca, ki mu jo izplača delodajalec za opravljeno delo (Conrad, 2009, str. 120–121). Pri obračunu davka od plače, cerkvenega davka in solidarnostnega davka se upoštevajo različne olajšave. Davke na plačo plačujejo samo delojemalci, prispevke pa delojemalci in delodajalci.

3.2.4 Olajšave

Zavezancu za dohodnino pripada v Nemčiji splošna letna olajšava, katere višina je odvisna od davčnega razreda, v katerega se je uvrstil davčni zavezanec. Neobdavčeni zneski za leto 2009 so razvidni iz Tabele 6.

Tabela 6: Neobdavčeni zneski za leto 2009 po davčnih razredih

Davčni razredi	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Neobdavčen znesek	7.834	7.834	15.668	7.834	/	/

Vir: Lohnsteuerklasse, 2009.

Kadar živi delojemalec v zakonski skupnosti in ima otroke, se mu pri izračunu cerkvenega davka in solidarnostnega davka upošteva otroška olajšava, ki znaša leta 2009 na mesečni

ravni za enega otroka 322 evrov, na letni pa 3.864 evrov. Za vsakega naslednjega otroka se olajšava podvoji (Conrad, 2009, str. 196).

Pri izračuna davka na plače se upoštevajo otroške olajšave nekoliko drugače kot pri cerkvenem davku in solidarnostnem davku. Davčni urad ugotovi, ali je glede na višino zavezančevega prejetega dohodka bolj primeren otroški dodatek ali olajšava za otroke. Otroškega dodatka so deležni davčni zavezanci, ki letno zaslužijo 35.000 evrov, če so obdavčeni posamično, ali ki letno zaslužijo 67.000 evrov, če sta obdavčena zakonca skupaj. Nad tema mejama stopi v veljavo otroška olajšava (Kinderfreibetrag, 2009).

3.2.5 Davčni razredi

Delojemalci so glede na zakonski stan in otroške olajšave razporejeni v šest razredov (Werner, 2009, str. 12–16):

- **Prvi razred:** v ta razred se uvrščajo tisti delojemalci, ki so neporočeni, ločeni ali vdovci ali so poročeni in stalno živijo ločeno od zakonskega partnerja ali živijo ločeno, ker njihov zakonski partner živi v tujini.
- **Drugi razred:** v ta razred spadajo vsi delojemalci, ki jih sicer uvrščamo v prvi razred in uveljavljajo otroške olajšave za najmanj enega otroka.
- **Tretji razred:** sem spadajo poročeni delojemalci, ki živijo s svojim zakonskim partnerjem skupaj v Nemčiji, pri čemer samo eden od njiju prejema plačo ali eden od njiju spada v peti razred. V ta razred se tudi uvrščajo vdovci tisto leto, ko je njihov zakonski partner umrl, pod pogojem, da so prej živeli skupaj in bili zavezanci za dohodnino.
- **Četrti razred:** v ta razred spadata poročena delojemalca, ki živita skupaj v državi. Oba zakonca sta davčna zavezanca in prejemata plačo.
- **Peti razred:** sem uvrščamo tiste delojemalce, ki so poročeni in živijo v družinski skupnosti. Eden od zakoncev izpolnjuje pogoj za četrti razred, drugi pa se razvršča v tretji razred.
- **Šesti razred:** v ta razred spadajo delojemalci, ki prejemajo plačo iz več kot enega delovnega razmerja. Takšen davčni zavezanec ima več davčnih kartonov (nem. *Lohnsteuerkarten*) na podlagi katerih je uvrščen v posamezni razred. Pri prvem delodajalcu je na podlagi davčnega kartona uvrščen v enega izmed petih razredov, pri vsakem naslednjem delodajalcu pa je uvrščen v šesti oziroma zadnji davčni razred.

3.2.6 Davčne stopnje

V Nemčiji je uzakonjen cepitveni sistem obdavčevanja, za katerega velja, da družina predstavlja enoto obdavčevanja (Stanovnik, 2008, str. 90). Poročeni delojemalci so lahko obdavčeni skupaj ali posamično. V primeru skupne obdavčitve zakonci plačujejo nižjo dohodnino. Med letom plačujejo zakonci akontacijo dohodnine posamično. Ob koncu leta se njihovi dohodki seštejejo in skupaj obdavčijo. Komaj takrat se pokaže prava višina dohodnine. Zakonci lahko izbirajo med dvema kombinacijama razredov, IV/IV ali III/V. Od

višine prejete plače je odvisno, katero kombinacijo davčnih razredov bodo izbrali. Kombinacijo IV/IV bosta izbrala zakonca takrat, ko znaša njun mesečni dohodek približno enako, medtem ko bosta izbrala kombinacijo III/V, kadar en zakonec zasluži več kot drugi. Pri tej kombinaciji je obdavčenih 60% skupnega dohodka na podlagi petega davčnega razreda, 40% pa na podlagi tretjega davčnega razreda. V petem davčnem razredu niso upoštevane olajšave, temveč so dvakrat v tretjem davčnem razredu (Kleiner Ratgeber für Lohnsteuerzahler 2009, 2009). Bolj kot se zneski prihodkov zakoncev razlikujejo, več koristi imata zakonca od take metode, saj se njuna skupna davčna stopnja zniža (Horvat, 2001a).

Plače fizičnih oseb so obdavčene po progresivnih davčnih stopnjah. Vsak evro zasluženega dohodka, ki presega neobdavčen znesek, je obdavčen po višji davčni stopnji. Davčna obveznost ni določena z odstotkom, ampak je za izračun dana le formula na podlagi zakonske linearne tarife, ki se usklajuje s stopnjo inflacije. Od posameznikovega obdavčljivega dohodka je odvisno, v katerega od petih davčnih razredov se bo uvrstil.

Do zneska 7.834 evrov je prvi davčni razred, ki ni obdavčen. Dohodki, ki so višji od letnega neobdavčenega zneska, so obdavčeni progresivno. Najnižja davčna stopnja za dohodke, ki so višji od neobdavčenega zneska, znaša 14%. Dohodki, ki so višji od 52.151 evrov, pa so obdavčeni po stopnji 42%. Stopnja 45% pa velja za visoke dohodke, ki presegajo letno 250.401 evrov (Einkommensteuertarif, 2009). Zaradi zapletenosti postopka pri izračunu obstajajo tako imenovane temeljne in delitvene (nem. *Splittingtarif*) tarife na letni in mesečni ravni, ki so uporabljene v tabelah, v katerih so izračunani posamezni zneski davka v odvisnosti od višine obdavčljivega dohodka. Delitvene tarife se uporabljajo za izračun davčne obveznosti zakoncev, katerih dohodnina se obračunava na podlagi skupnega dohodka (Horvat, 2001b).

4 PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST

Sistem socialne varnosti si prizadeva pomagati družinam in posameznikom v primeru poslabšanja njihovega ekonomskega položaja zaradi bolezni, invalidnosti, smrti hranilca družine in podobno. Prispevke za socialno varnost iz bruto prejemkov pridobljenih na podlagi delovnega razmerja plačujejo v obeh državah delojemalci in delodajalci. Od države pa je odvisno, koliko odstotkov znaša prispevek. V Sloveniji znašajo prispevne stopnje za delodajalca 16,10% od plače, za delojemalca pa 22,10% iz plače. V Nemčiji pa delojemalec in delodajalec plačujeta enako prispevno stopnjo za socialno varnost, ki znaša 20,53%.

4.1 Slovenija

V Sloveniji so prispevki za socialno varnost urejeni z Zakonom o prispevkih za socialno varnost (ZPSV). Sestavljajo jih (Čok et al., 2007, str. 43–60):

- **prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.** Nosilec in izvajalec pokojninskega in invalidskega zavarovanja je Zavod za pokojninsko in invalidsko

zavarovanje Slovenije (ZPIZ). Prispevna stopnja delojemalca oziroma zavarovanca znaša 15,50% bruto prejemka iz delovnega razmerja, medtem ko znaša prispevna stopnja za delodajalca 8,85%. Iz tega zavarovanja so zavarovanci deležni pravice do različnih pokojnin (starostna pokojnina, invalidska pokojnina, vdovska pokojnina, družinska pokojnina in delna pokojnina), pravice do invalidskega zavarovanja (nadomestila za invalidnost, krajši delovni čas, pravica do povrnitve potnih stroškov), do dodatnih pravic (pravica do dodatka za pomoč in postrežbo, pravica do invalidnine, varstveni dodatek k pokojnini) in do drugih pravic (odpravnina, oskrbnina, pravica do dodatka za rekreacijo ali pravica do enkratnega letnega dodatka),

- **prispevki za obvezno zdravstveno zavarovanje.** Izvajalec zdravstvenega zavarovanja je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS). Prispevna stopnja delojemalca za obvezno zdravstveno zavarovanje znaša 6,36%, za delodajalca pa 6,56%. Delodajalec mora tudi za zavarovanca plačati 0,53% prispevka za poškodbe. Zavarovanci imajo zagotovljeno plačilo nekaterih zdravstvenih storitev v celoti, za ostala zdravljenja pa imajo krite le delne stroške. Poleg zdravstvenih storitev imajo zavarovanci tudi pravico do kritja stroškov rehabilitacij in usposabljanj,
- **prispevki za starševsko varstvo.** Sredstva za starševsko varstvo se zbirajo v proračunu Republike Slovenije. Delojemalec oziroma zavarovanec je obvezen do plačila 0,10% bruto prejemka iz delovnega razmerja, medtem ko mora delodajalec še zanj plačati 0,10%. Tako je zavarovanec deležen pravice do starševskega varstva (starševski dopust, starševsko nadomestilo, krajši delovni čas) in pravice do družinskih prejemkov (starševski dodatek, pomoč ob rojstvu otroka, otroški dodatek, dodatek za veliko družino, dodatek za nego otroka, delno plačilo za izgubljeni dohodek, ki ga prejme eden od staršev zaradi prekinitve ali skrajšanega delovnega časa zaradi nege in varstva otroka s težko motnjo v duševnem razvoju),
- **prispevki za zaposlovanje.** Delojemalci plačujejo prispevke za zaposlovanje po stopnji 0,14%, delodajalci pa 0,06%. Te prispevke razporeja Republiški zavod za zaposlovanje. Sredstva, s katerimi razpolaga, se zagotavljajo delno s prispevki delojemalcev in delodajalcev, delno pa tudi iz ostalih virov republiškega proračuna. Pravice iz tega zavarovanja pridobijo brezposelne osebe, za katere ni na voljo ustrezne zaposlitve, v obliki denarnega nadomestila.

4.2 Nemčija

Prispevki, ki jih morata delojemalec in delodajalec plačati za socialno varnost, so v Nemčiji opredeljeni v Zakonu o socialni varnosti SGB (nem. *Sozialgesetzbuch*). Sestavni deli socialnega zavarovanja so (Conrad, 2009, str. 140):

- **pokojninsko zavarovanje (nem. *Rentenversicherung*).** V Nemčiji se financira pokojninsko zavarovanje po načelu „vsi za enega, eden za vse“. Delojemalci in delodajalci plačujejo prispevek za pokojninsko zavarovanje po stopnji 9,95%, zavarovanje pa se izplača tedanjim upokojevcem. Iz tega zavarovanja so zavarovanci deležni starostne pokojnine, pokojnine, ki jo prejema zaradi zdravstvenega stanja, kadar ne morejo več

opravljati dela, in pokojnine, ki jo dobijo v primeru smrti zavarovanca (Rentenversicherung, 2009),

- **zavarovanje za primer brezposelnosti (nem. *Arbeitslosenversicherung*).** Za primer brezposelnosti so zavarovani vsi delavci in vajenci, ki prejemajo plačilo iz delovnega razmerja. Stopnja prispevka za delojemalca in delodajalca znaša 1,4% bruto plače,
- **zdravstveno zavarovanje (nem. *Krankenversicherung*).** Kadar delavec sklene delovno razmerje, se v Nemčiji hkrati tudi zdravstveno zavaruje. Delojemalci in delodajalci plačujejo za zdravstveno zavarovanje 8,2% bruto plače. V Nemčiji je 90% prebivalcev zdravstveno zavarovanih. Zavarovanje zagotavlja zavarovancem preventivne preglede in zdravljenje že obstoječih bolezni (Krankenversicherung, 2009),
- **invalidsko zavarovanje (nem. *Pflegeversicherung*).** Invalidsko zavarovanje plačujejo delojemalci in delodajalci po stopnji 0,98%. Do dohodkov iz tega zavarovanja so upravičeni ljudje, ki so telesno ali duševno bolni in ne morejo več sami opravljati vsakodnevnih nalog.

5 PRIMERJAVA IZRAČUNA DAVKOV NA PLAČE FIZIČNIH OSEB, KI ŽIVIJO V DRUŽINSKI SKUPNOSTI V SLOVENIJI IN V NEMČIJI

Obdavčitev plače v Sloveniji in Nemčiji sem primerjala na treh različno velikih družinah, v katerih prejemata starša le mesečno bruto plačo iz delovnega razmerja. Predpostavila sem, da v vseh treh družinah živijo nepolnoletni otroci.

- Prva družina je tričlanska, sestavljajo jo mati in dva nepolnoletna otroka.
- Druga družina je štiričlanska, sestavljajo jo starši in dva nepolnoletna otroka.
- Tretja družina je šestčlanska, sestavljajo jo starši in štirje nepolnoletni otroci.

Višino plače sem določila na podlagi povprečne mesečne bruto plače v letu 2008 v obeh državah. V Sloveniji je lansko leto znašala povprečna bruto mesečna plača 1.391,43 evra (Uradni list RS, št. 14/2009) v Nemčiji pa 2.312,83 evra (Finanz-Geld, 2009). Za primerjavo med povprečnima bruto plačama sem se odločila, ker večina posameznikov zasluži povprečno mesečno plačo. Menim, da bom lahko tako najbolj nazorno prikazala delež plače, ki ga posamezna družina v preučevanih državah izgubi v obliki davkov in prispevkov.

V Sloveniji bosta starša poleg splošne olajšave deležna tudi otroških olajšav. Mesečno ne bosta prejemala otroških dodatkov, ker je njuna mesečna plača previsoka (meja za otroški dodatek je 1.377,52 evrov na mesec). Otroške olajšave se priznajo tistemu od staršev, ki ima prijavljene otroke. Za vse tri družine sem predpostavila, da prejemata otroške olajšave oba starša v enakem razmerju, tako da se bo obema znižala davčna osnova za vrednost olajšav.

V Nemčiji bosta starša prejemala otroške dodatke, saj njuna skupna letna plača ne preseže letnega praga 67.000 evrov, ki je pogoj za uveljavljanje otroških olajšav. Za prvega in drugega otroka bosta starša prejela otroški dodatek 164 evrov na otroka, za tretjega 170 evrov in za vsakega naslednjega otroka 196 evrov (Conrad, 2009, str. 202). Predpostavila bom tudi,

da so vse tri družine verne, na podlagi česar so mesečno še dodatno obdavčene s cerkvenim davkom. Ta znaša 9%, ker se moja hipotetična družina nahaja na Bavarskem.

Pri izračunih obdavčitve plače v Nemčiji sem si pomagala s spletnim kalkulatorjem na internetnem naslovu <http://www.n-heydorn.de/gehaltsrechner.html>, s katerim sem določila višino plačila davka na dohodek, cerkvenega davka in solidarnostnega davka. V slovenskem primeru pa sem si pomagala s podobnim slovenskim kalkulatorjem na internetnem naslovu <http://www.racunovodja.com/izracuni/place2009/opa.asp>.

5.1 Prvi primer: mati samohranilka z dvema nepolnoletnima otrokoma

Iz Tabele 7 je razvidno, koliko bruto mesečne plače mati samohranilka nameni za prispevke za socialno varnost in za dohodnino. Ugotovila sem, da tričlanska družina plača 27,14% bruto plače za davke in prispevke (neto davčna obremenitev).

Tabela 7: Mesečni izračun plače matere samohranilke v Sloveniji v tričlanski družini

MESEČNI IZRAČUN MATERE SAMOHRANILKE	v evrih
Bruto mesečna plača	1.391,43
Prispevki za socialno varstvo (22,10%)	307,51
Prispevki za PIZ (15,50%)	215,67
Prispevki za zdravstvo (6,36%)	88,49
Prispevki za zaposlovanje (0,14%)	1,95
Prispevki za starševsko varstvo (0,10%)	1,39
Splošna davčna olajšava	254,28
Olajšava za dva otroka	391,59
Osnova za dohodnino	438,06
Mesečna akontacija dohodnine	70,09
Neto izplačana mesečna plača (72,86%)	1.013,83
Neto davčna obremenitev (27,14%)	377,60

Vir: Informativni izračun plače 2009, 2009.

Iz Tabele 8 na strani 18 je razvidna obdavčitev mesečne plače matere samohranilke v Nemčiji. Na podlagi zakonskega stanu je mati uvrščena v drugi davčni razred, v skladu s katerim je določena njena višina davka. Ker živi v skupnosti z dvema otrokoma, ji mesečno pripada otroški dodatek v višini 328 evrov, ki ji ga nakaže socialna blagajna. Pri izračunu solidarnostnega davka in cerkvenega davka se ji v skladu s temeljno tabelo upoštevajo olajšave. Predpostavila sem, da mati mesečno prejme 2.312,83 evra bruto plače. Ugotovila sem, da ima tričlanska družina 19,43% neto davčne obremenitve.

Tabela 8: Mesečni izračun plače matere samohranilke v Nemčiji v tričlanski družini

MESEČNI IZRAČUN MATERE SAMOHRANILKE		v evrih
Mesečna bruto plača		2.312,83
Prispevki za socialno varstvo (20,53%)		474,71
Prispevki za zdravstveno zavarovanje (8,20%)		189,65
Prispevki za pokojninsko zavarovanje (9,95%)		230,13
Prispevki za invalidsko zavarovanje (0,98%)		32,38
Prispevki za primer brezposelnosti (1,40%)		22,55
Davek na plače		299,25
Solidarnostni davek		0,00
Cerkveni davek		3,50
Davki in prispevki (skupaj)		777,46
Mesečna neto plača		1.535,37
Mesečna prispevka za otroka		328,00
Mesečna neto plača skupaj s otroškima dodatki (80,57%)		1.863,37
Neto davčna obremenitev (19,43%)		449,46

Vir: Gehaltsrechner 2009 - 2008 – 2007... welches Nettogehalt bleibt Ihnen, 2009.

5.2 Drugi primer: štiričlanska družina z dvema nepolnoletnima otrokoma

V Tabeli 9 je prikazana obdavčitev plačila mesečne obdavčitve v štiričlanski družini. Predpostavila sem, da je vsak od staršev deležen otroške olajšave za enega otroka. Oba zakonca prejmeta skupaj mesečno 2.782,86 evra bruto plače (dve povprečni bruto plači), od katere morata skupaj nameniti 29,68% za neto davčno obremenitev.

Tabela 9: Mesečni izračun plače zakoncev v štiričlanski družini v Sloveniji

MESEČNI IZRAČUN PLAČE ZAKONCEV v evrih	mati	oče	skupaj
Bruto mesečna plača	1.391,43	1.391,43	2.782,86
Prispevki za socialno varstvo (22,10%)	307,51	307,51	615,02
Prispevki za PIZ (15,50%)	215,67	215,67	431,34
Prispevki za zdravstvo (6,36%)	88,49	88,49	176,98
Prispevki za zaposlovanje (0,14%)	1,95	1,95	3,90
Prispevki za starševsko varstvo (0,10%)	1,39	1,39	2,78
Splošna davčna olajšava	254,28	254,28	508,56
Olajšava za enega otroka	187,62	187,62	375,24
Osnova za dohodnino	642,03	642,03	1.284,06
Mesečna akontacija dohodnine	105,42	105,42	210,84
Neto izplačana mesečna plača (70,32%)	978,51	978,51	1.957,02
Neto davčna obremenitev (29,68%)	412,93	412,93	825,86

Vir: Informativni izračun plače 2009, 2009.

V Tabeli 10 na strani 19 sem prikazala obdavčitev plače v Nemčiji v štiričlanski družini. V skladu z zakonom se pri obeh starših v enakem razmerju upoštevajo otroške olajšave za izračun solidarnostnega davka in cerkvenega davka. Predpostavila sem, da mati prejme

mesečen otroški dodatek za dva nepolnoletna otroka. Ugotovila sem, da mora štiričlanska družina nameniti 29,24% plače za neto davčno obremenitev.

Tabela 10: Mesečni izračun plače zakoncev v štiričlanski družini v Nemčiji

MESEČNI IZRAČUN PLAČE ZAKONCEV v evrih	mati	oče	skupaj
Mesečna bruto plača	2312,83	2312,83	4.625,66
Prispevki za socialno varstvo (20,53%)	474,71	474,71	949,42
Prispevki za zdravstveno zavarovanje (8,20%)	189,65	189,65	379,30
Prispevki za pokojninsko zavarovanje (9,95%)	230,13	230,13	460,26
Prispevki za invalidsko zavarovanje (0,98%)	22,55	22,55	45,10
Prispevki za primer brezposelnosti (1,40%)	32,38	32,38	65,16
Davek na plače	330,58	330,58	661,16
Solidarnostni davek	14,26	14,26	28,52
Cerkveni davek	20,74	20,74	41,48
Davki in prispevki skupaj	840,29	840,29	1.680,58
Mesečna neto plača (36,33%)	1.472,54	1.472,54	2.945,08
Mesečna dodatka za otroka	328,00	/	328,00
Mesečna neto plača skupaj s otroškima dodatkoma (70,76%)	1800,54	1.472,54	3.273,08
Neto davčna obremenitev (29,24%)	512,29	840,29	1.352,58

Vir: Gehaltsrechner 2009 - 2008 - 2007... welches Nettogehalt bleibt Ihnen, 2009.

5.3 Tretji primer: šestčlanska družina s štirimi nepolnoletnimi otroki

V tretjem oziroma zadnjem primeru sem preučevala velikost davkov in prispevkov od plače, ki jih mora prispevati šestčlanska družina v Sloveniji in Nemčiji. S pomočjo izračuna v Tabeli 11, kjer je prikazana mesečna obdavčitev plače v preučevani družini v Sloveniji, sem ugotovila, da mora družina mesečno nameniti skupaj 27,14% plače za neto davčno obremenitev. Pri izračunu sem upoštevala, da sta oba starša deležna otroških olajšav, vsak izmed njiju ima prijavljena po dva otroka.

Tabela 11: Mesečni izračun plače zakoncev v šestčlanski družini v Sloveniji

MESEČNI IZRAČUN PLAČE ZAKONCEV v evrih	mati	oče	skupaj
Bruto mesečna plača	1.391,43	1.391,43	2.782,86
Prispevki za socialno varstvo (22,10%)	307,51	307,51	615,02
Prispevki za PIZ (15,50%)	215,67	215,67	431,34
Prispevki za zdravstvo (6,36%)	88,49	88,49	176,98
Prispevki za zaposlovanje (0,14%)	1,95	1,95	3,90
Prispevki za starševsko varstvo (0,10%)	1,39	1,39	2,78
Splošna davčna olajšava	254,28	254,28	508,56
Olajšava za dva otroka	391,59	391,59	783,18

»se nadaljuje«

»nadaljevanje«

Osnova za dohodnino	438,06	438,06	876,12
Mesečna akontacija dohodnine	70,09	70,09	140,18
Neto izplačana mesečna plača (72,86%)	1.013,83	1.013,83	2.027,66
Neto davčna obremenitev (27,14%)	377,60	377,60	755,20

Vir: Informativni izračun plače 2009, 2009.

V Tabeli 12 sem prikazala izračun mesečne obdavčitve plače šestčlanske družine s štirimi nepolnoletnimi otroki. Oba starša oziroma davčna zavezanca spadata glede na življenjski stan v četrti davčni razred, v skladu s katerim sta obdavčena. Družina mesečno skupaj prejme 4.625,66 evra bruto plače. 20,93% znaša neto davčna obremenitev.

Tabela 12: Mesečni izračun plače zakoncev v šestčlanski družini v Nemčiji

MESEČNI IZRAČUN PLAČE ZAKONCEV v evrih	mati	oče	skupaj
Mesečna bruto plača	2312,83	2312,83	4.625,66
Prispevki za socialno varstvo (20,53%)	474,71	474,71	949,42
Prispevki za zdravstveno zavarovanje (8,2%)	189,65	189,65	379,30
Prispevki za pokojninsko zavarovanje (9,95%)	230,13	230,13	460,26
Prispevki za invalidsko zavarovanje (0,98%)	22,55	22,55	45,10
Prispevki za primer brezposelnosti (1,4%)	32,38	32,38	64,76
Davek na plače	330,58	330,58	661,16
Solidarnostni davek	10,53	10,53	21,06
Cerkveni davek	15,32	15,32	30,64
Davki in prispevki skupaj	831,14	831,14	1.662,28
Mesečna neto plača	1.481,69	1.481,69	2.963,38
Mesečni dodatki za štiri otroke	694,00	/	694,00
Mesečna neto plača skupaj s otroškimi dodatki (79,07%)	2.175,69	1.481,69	3.657,38
Neto davčna obremenitev (20,93%)	137,14	831,14	968,28

Vir: Gehaltsrechner 2009 - 2008 - 2007... welches Nettogehalt bleibt Ihnen, 2009.

5.4 Tabelarična in grafična primerjava neto prihodka, ki ga posamezna preučevana družina prejme v Sloveniji in v Nemčiji

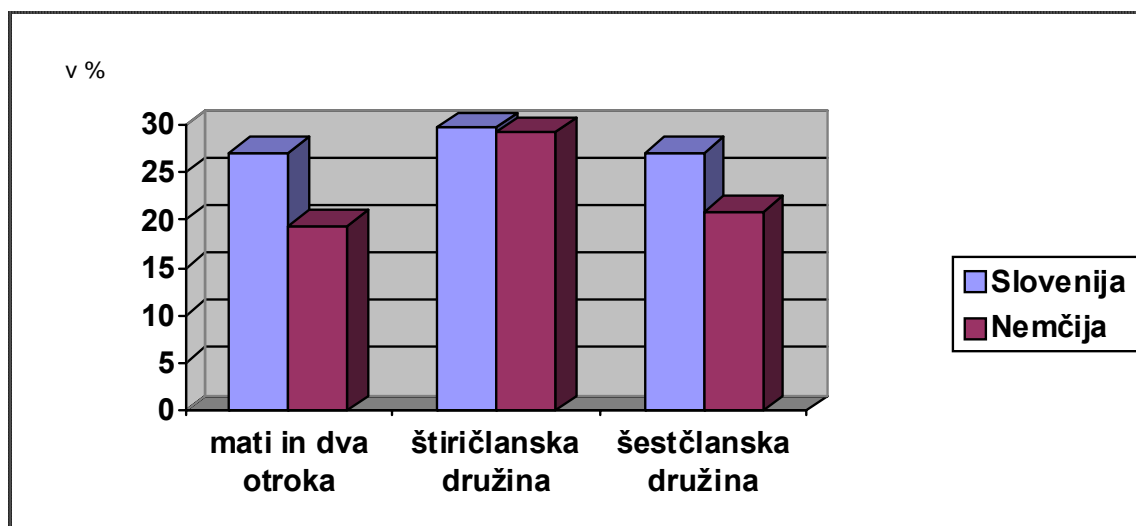
V Tabeli 13 na strani 21 sem prikazala primerjavo obdavčitve mesečne bruto plače posamezne preučevane družine v Sloveniji in v Nemčiji. V Sloveniji predstavljajo neto davčno obremenitev davki in prispevki. V Nemčiji je neto davčna obremenitev razlika med bruto plačo in neto plačo povečano za otroški dodatek, ki ga prejme posamezna preučevana družina.

Tabela 13: Primerjava obdavčitve plače v vseh treh primerih v Sloveniji in v Nemčiji

Družina		Slovenija		Nemčija	
		v evrih	v %	v evrih	v %
Tričlanska družina	neto plača	1.013,83	72,86	1.863,45	80,57
	neto davčna obremenitev	377,6	27,14	449,38	19,43
	bruto plača	1.391,43	100,00	2.312,83	100,00
Štiričlanska družina	neto plača	1.957,02	70,32	3.273,12	70,76
	neto davčna obremenitev	825,84	29,68	1.352,54	29,24
	bruto plača	2.782,86	100,00	4.625,66	100,00
Šestčlanska družina	neto plača	2.027,66	72,86	3.657,41	79,07
	neto davčna obremenitev	755,2	27,14	968,15	20,93
	bruto plača	2.782,86	100,00	4.625,66	100,00

Iz Slike 1 je razvidna primerjava neto davčne obremenitve v bruto plači v Sloveniji in v Nemčiji. Štiričlanska družina v obeh državah izgubi približno enak odstotek plače, vendar ostane večji delež plače tričlanski in šestčlanski družini v Nemčiji.

Slika 1: Delež neto davčne obremenitve v bruto plači v Sloveniji in v Nemčiji

SKLEP

Slovenija in Nemčija spadata med države, v katerih so plače davkoplačevalcev obdavčene z visokimi stopnjami davkov in z visokimi prispevki za socialno varnost. Ugotovila sem, da so plače v Nemčiji obdavčene nekoliko drugače kot pri nas, saj so poleg davka na plače obdavčene še s solidarnostnim davkom in cerkvenim davkom, ki ga plačujejo samo tisti davčni zavezanci, ki pripadajo krščanskim cerkvam.

Pri obdavčitvi plač so davčni zavezanci deležni nekaterih olajšav. Med državama obstajajo razlike pri njihovem upoštevanju. Standardne olajšave so olajšave, katerih so deležni vsi

davčni zavezanci v obeh državah. V Nemčiji predstavlja standardna olajšava fiksni znesek, do katerega je letni dohodek izvzet iz obdavčitve, saj predstavlja ta znesek osnovni eksistenčni minimum, ki ga potrebuje vsak posameznik za preživetje. Tudi v Sloveniji poznamo takšno standardna olajšavo, ki ima prav tako funkcijo eksistenčnega minimuma.

Glede otroških dodatkov in otroških olajšav obstaja med Slovenijo in Nemčijo pomembna razlika. V Sloveniji so vsi zakonci deležni otroških olajšav, tudi tisti, ki prejemajo k plači otroške dodatke nakazane iz socialne blagajne. Prag za prenehanje prejemanje otroškega dodatka je razmeroma nizek, saj družine s povprečno plačo leta 2008 niso bile več upravičene do njega.

Prihodki družin z nepolnoletnimi otroki so v Nemčiji deležni nekoliko drugačnih davčnih spodbud. Zakon poudarja, da družini pripada otroški dodatek ali olajšava; od višine mesečne plače pa je odvisno za vsako posamezno družino, katerih spodbud bo deležna. Prejema lahko samo olajšavo ali samo otroški dodatek, obojega pa ne. Deležna je tiste spodbude, ki je za družino ugodnejša. Prag pri katerem so zakonci deležni otroških olajšav je zelo visok (izgubijo pravico do otroškega dodatka), saj je v povprečju višji od povprečne plače leta 2008.

Iz praktičnih primerov je razvidno, da je stopnja obdavčitve v primeru štiričlanske družine z dvema nepolnoletnima otrokoma v obeh državah približno enaka (v Sloveniji je neto davčna obremenitev 29,68%, v Nemčiji pa je neto davčna obremenitev 29,24%). Zaradi pogostosti takšne družine je v tem primeru v obeh državah nivo obdavčitve zelo visok, v Sloveniji še bolj kot v Nemčiji. Primer družine matere samohranilke z dvema nepolnoletnima otrokoma pokaže, da je takšna družina v Sloveniji (neto davčna obremenitev 27,14%) bistveno bolj obdavčena kot v Nemčiji (neto davčna obremenitev 19,43%). Družina s štirimi otroki je v Sloveniji in Nemčiji obdavčena približno enako kot tričlanska družina, ki jo sestavljajo mati samohranilka in dva nepolnoletna otroka. Iz povedanega vidimo, da slovenski in nemški sistem približno enako stimulirata velike družine z več otroki. Za obe državi bi težko trdila, da vpliv zakonske zveze vpliva na višino obdavčitve, zato samo ta vidik v obeh državah mlade pare v približno enaki meri spodbuja k sklepanju zakonskih zvez in sprejemanju odločitev o številu otrok.

LITERATURA IN VIRI

1. *Bilten javnih financ 2008 [Ministrstvo za finance Republike Slovenije]*. Najdeno 2. julija 2009 na spletnem naslovu http://www.mf.gov.si/slov/tekgib/bilten/tekoci_bilten_2008_jun.pdf
2. Conrad, C.J. (2009). *Schnelleinstieg Lohn- und Gehaltsabrechnung*. Freiburg – Berlin – München: Rudolf Haufe Verlag.
3. Čok, M., Stanovnik, T., & Cirman, A. (2007). *Javne finance v Sloveniji*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
4. Čok, M. (2005). *Nova reforma slovenske dohodnine*. *Uprava*, 3 (2), 7–19
5. *Einnahmen gehen um 7,1 Prozent zurück [Online Focus]*. Najdeno 28. junija 2009 na spletnem naslovu http://www.focus.de/politik/weitere-meldungen/steuer-einnahmen-gehen-um-7-1-prozent-zurueck-_aid_407687.html
6. *Einkommensteuergesetz [EStG]*. Najdeno 23. junija 2009 na spletnem naslovu <http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/estg/gesamt.pdf>
7. *Einkommensteuer Deutschland [Wikipedia The Free Encyclopedia]*. Najdeno 2. julija na spletnem naslovu [http://de.wikipedia.org/wiki/Einkommensteuer_\(Deutschland\)#Entwicklung_des_Steueraufkommens_seit_1991](http://de.wikipedia.org/wiki/Einkommensteuer_(Deutschland)#Entwicklung_des_Steueraufkommens_seit_1991)
8. *Einkommensteuertarif [Bundesministerium der Finanzen]*. Najdeno 9. julija 2009 na spletnem naslovu http://www.bundesfinanzministerium.de/nm_39820/DE/BMF__Startseite/Service/Glossar/E/024__Einko
9. *Gehaltsrechner 2009 - 2008 – 2007... welches Nettogehalt bleibt Ihnen [Onlinerechner für private Finanzen]*. Najdeno 8. julija 2009 na spletnem naslovu <http://www.nheydorn.de/gehaltsrechner.html>
10. *Gehälteranstieg niedriger als Inflationsrate [Finanz-Gelg Finanznachrichten]*. Najdeno 7. julija 2009 na spletnem naslovu <http://www.finanz-geld.de/aktuelles/gehalteranstieg-niedriger-als-inflationsrate-692/>
11. Horvat, T. (2001a, 26. junij). V Nemčiji znižujejo mejne davčne stopnje. *Revija Finance*. Najdeno 7. julija 2009 na spletnem naslovu <http://www.finance.si/7480>
12. Horvat, T. (2001b, 23. januar). V Nemčiji in Avstriji davčna stopnja za obdavčitev fizičnih oseb upada, v ZDA in na Hrvaškem pa si prizadevajo za preprostejši obračun. *Revija Finance*. Najdeno 7. julija 2009 na spletnem naslovu <http://www.finance.si/1959>

13. *Informativni izračun plače 2009 [Računovodja. com]*. Najdeno 8. junija na spletnem naslovu <http://www.racunovodja.com/izracuni/place2009/opa.asp>
14. *Kinderfreibetrag [Wikipedia The Free Encyclopedia]*. Najdeno 2. junija 2009 na spletnem naslovu <http://de.wikipedia.org/wiki/Kinderfreibetrag>
15. *Kleiner Ratgeber für Lohnsteuerzahler 2009 [Oberfinanzdirektion Hannover]*. Najdeno 2. julija 2009 na spletnem naslovu http://www.ofd.niedersachsen.de/master/C48838226_N9590_L20_D0_I636.html
16. Klun, M. (2007). *Davčni sistem*. Ljubljana: Fakulteta za upravo.
17. Kobal, A. (2004). *Dohodnina po novem*. Maribor: Davčni inštitut.
18. Kranjec, M. (2003). *Davki in proračun*. Ljubljana: Fakulteta za upravo.
19. *Krankenversicherung [Sozialversicherung]*. Najdeno 2. avgusta 2009 na spletnem naslovu <http://www.deutsche-sozialversicherung.de/de/krankenversicherung/index.html>
20. *Lestvica za odmero dohodnine in olajšave za leto 2009 [Davčna uprava Republike Slovenije]*. Najdeno 24. junija 2009 na spletnem naslovu http://www.durs.gov.si/si/davki_predpisi_in_pojasnila/dohodnina_pojasnila/stopnje_dohodnine_za_leto_2009/lestvica_za_odmero_dohodnine_in_olajsave_za_leto_2009/
21. *Lohnsteuer [Bundesministerium der Finanzen]*. Najdeno 9. julija 2009 na spletnem naslovu http://www.bundesfinanzministerium.de/nm_3410/DE/BMF__Startseite/Service/Glossar/L/004__Lohnsteuer.html
22. *Lohnsteuerklasse [Wikipedia The Free Encyclopedia]*. Najdeno 2. junija 2009 na spletnem naslovu <http://de.wikipedia.org/wiki/Lohnsteuerklasse>
23. Poročilo o gibanju plač za december 2008. (2009). Uradni list RS Št. 14/2009 (2009 20. februar).
24. *Rentenversicherung [Sozialversicherung]*. Najdeno 2. avgusta 2009 na spletnem naslovu <http://www.deutsche-sozialversicherung.de/de/rentenversicherung/index.html>
25. Stanovnik, T. (2008). *Javne finance*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
26. Šušteršič, S. (2009, 1. januar). *Davki 2009 na kratko*. Denar, str. 4, 6.
27. Werner, T. (2009). *Handbuch für Lohnsteuer und Sozialversicherung*. München: Dr. F. Weiss Verlag GmbH.
28. *Zakon o dohodnini ZDoh-2*. (2006). Uradni list RS Št. 117/2006 (2006 16. november).